

כ"ז חשוון	כניסת שבת	יציאת שבת
ירושלים	16:03	17:21
ת"א	16:24	17:22
חיפה	16:12	17:20
באר שבע	17:26	18:23

אילו של יצהק

פרשת "חיי שרה"

ביגל מאה עשרים ושבע שנים, הולכת שרה לעולמה.

"ויהי חיי שרה, מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים--שני, חיי שרה". (כ"ז, א) ואומר המדרש (בראשית רבה נח, א): "וידע ה' ימי תמימים ונחלתם לעולם תהיה" כשם שהן תמימים כך שנותם תמימים - בת כ' כבת ז' לנוי בת ק' כבת עשרים שנה לחטא. ומפרש רש"י מדוע כפלה התורה בלשונה "ויהי חיי שרה", ושוב "שני חיי שרה"? מלמד ש"כולם שוין לטובה".

והרי המתבונן בפסוקי התורה ובקורות חיייה של שרה המובאים בה, יווכח כמה תלאות ויסורים, נסיונות ומהמורות היו מנת חלקה בחייה; ימי אור כשדים, ימי שבייה במצרים, לקיחתה לבית אבימלך מלך גרר, צפייתה לזרע של קיימא, הימים הקשים שישמעאל גדל בביתה, ועוד. לכאורה, כיצד ניתן להגדיר את כל ימי חייה של שרה שכולם שוין לטובה?

מיישבים חז"ל, שכל אדם עובר מצבים קשים ושונים במהלך חייו, ובכל גיל עליו להתמודד עם הבעיות התואמות לאותו הגיל:

בשנות הנעורים האדם מלא במרץ והתלהבות, הוא מגלה עולם חדש, הכל נפלא בעיניו ומגרה. הוא טרם הספיק להשכיל שהעולם איננו משחק, הוא בר חלוף וכל רגע שעובר אין לו תמורה. אך בשלב זה כח התאוה שלו חזק ועוצמתי. קשה לו מאוד להתגבר על היצר המושכו לדבר עבירה. וכיון שכך, עיקר עבודתו בתקופת חיים זו היא לסור מרע - עליו לרכז את כוחותיו במאמץ להתרחק מן הרע, לרסן ולהגביל את כוחותיו שישמשו אותו לטובה, לנצל את זמנו כראוי לתורה ומצוות, ואם רק ישכיל לנטב את הרעננות והחשק שקיימים בו בנעוריו לענייני הרוח ועבודת ה' - ייצא נשכר.

לעת זקנותו של אדם, שוקטת רתיחת הדמים וכח התאוה נחלש ומתמעט, אולם היצר הרע אינו יוצא לפנסיה בשום גיל... התאוות והנסיונות שהתמודד איתם בנעוריו כבר אבדו ממנו, אך כעת משתמש היצר בשיטות אחרות ומעמיד את האדם בניסיונות חדשים: "אתה עייף וזקן", הוא אומר לו עם שחר, "וכבר אין לך את הכוחות הדרושים על מנת לצאת לבית הכנסת בכל יום. בוודאי פטור אתה מתפילה בנייך...". רוצה הוא לשקוע בסוגיה, והיצר מצטרף אליו לחברותא ולוחש לו: "בגילך, עליך לחפש עניינים קלים יותר לעסוק בהם..."

כך נפתחת לה מערכת חדשה במלחמת היצר של האדם. כעת עיקר עבודתו היא "עשה טוב" - לא לחפש פטורים והקלות, אלא להשתדל ולהתאמץ לעשות ככל שביכולתו.

לסיכום: אדם צעיר - אינו מתועצל לקיים את המצוות, אך קשה לו להתגבר על כח הרע. הזקן לעומתו, אינו ממהר לדבר עבירה, אך גם את המצוות הוא כבר אינו מקיים במלא כוחותיו.

אך אצל שרה אמנו החלוקה הזאת לא היתה קיימת. כל שנותיה היו שוות לטובה. גם כשהזקנה והיתה בת מאה - היתה כבת עשרים לעניין עשה טוב, וקיימה את המצוות ברצינות ובכוח. גם כשהייתה צעירה, מנעה עצמה מן העבירה כאשה מבוגרת, שכח התאוה נחלש אצלה.

ואמר הגה"צ רבי שמואל אהרן יודלביץ זצ"ל, בספרו 'מעיל שמואל' על התורה: לפי שכל העת הייתה חוקרת ומחפשת כאברהם מי הוא הבורא האמיתי של העולם, ובמשך כל אותו הזמן לא פסקה מלהתחקות אחר קסם סוד הבריאה, על כן, היטב שייך להגדיר את כל ימי חייה כשוין לטובה.

מעתה, נבין מה הוא השבח שמשבחת התורה את שרה, שכל שנותיה היו שוין לטובה. אין הכוונה שהיו שוין מבחינת הקשיים והנסיונות שעברו עליה, אלא הכוונה היא, שלמרות הקשיים שהתמודדה איתם היא לא הרפתה מלעבוד את ה' בתמימות בשלימות ובאמונה, 'כולם שוין לטובה', בדיקות ובאדיקות להגיע אל המטרה הנכספת, לשלימות בעבודת ה' ולהזריח את האמונה בעולם.

מדרגה זו היא מדרגה עליונה המהווה לנו דוגמה לציווי בספר דברים: "תמימים תהיה עם ה' אלקיך".

כידוע, האדם מורכב מגוף ונשמה, ואפשר להגיע לתמימות זו רק אם נצליח לעבוד על כך שכל הכוחות החומריים ישמשו את המטרה הרוחנית של חייו, לא רק שלא יפריעו - אלא גם ישמשו לקריאה בשם השם יתברך.

יש ימים "חיים" ויש ימים "מתים". יום מת הוא יום אשר עבר ואיננו. אדם קם, אכל, שתה, הספיק מה שהספיק, נהנה כמה שנהנה, העביר עוד יום, ו - זהו. היום הזה מת. כמו יומן שנה שתולשים ממנו דף וזורקים, תולשים עוד דף וזורקים, עד שהוא מתרוקן. כך אדם שורף יום ועוד יום, ומה יוצא לו בסוף: במה החיים שלו מסתכמים? בכך וכך טונות של אוכל שטחן, כך וכך שעות שינה, כך וכך כסף שהרוויח, וכך וכך כסף שהוציא אל הפסיד. על הנאות כאלו ואחרות שחלפו ואינן, אמר ישעיהו הנביא (מט): "וַיֵּאֲמֵר אֶמְרָתִי לְרִיק וְנִגְעָתִי לְתֹהוֹ וְהָבֵל כְּחַי כְּלִיתִי".

אבל יש יומני חיים שונים מאלה! יומנים בהם הדפים אינם נתלשים ונזרקים, אלא מתמלאים ונשמרים, דף ועוד דף, יום ועוד יום, עד אשר הופכים למסכת חיים נצחית. הנה - כך נאמר על אברהם אבינו, אבי האומה הישראלית: "וַאֲבֹרְהָם זָקֵן, בָּא בְּיָמָיו" (כ"ד, א').

בגיל צעיר הכיר אברהם את בוראו, וכל חייו היו מלאי עשייה, ומעידה עליו התורה 'ואברהם זקן בא בימים', ופירושו חכמים שזה מרמז על השלימות שזכה לה א"א, **בא עם כל הימים שלו, דהיינו שניצל כל רגע בחייו לעבודת ה' יתברך** - שימיו היו מלאים בתוכן ובמשמעות ובכל יום ויום צעד והתקדם. וכותב הרב חיים בן בצלאל, (אחיו הגדול של המהר"ל מפראג) בספרו **ספר החיים** (י, א): "אדם דואג על איבוד דמיו (כספו) ואינו דואג על איבוד ימיו, דמיו אינם עוזרים, ואילו ימיו אינם חוזרים." - רגע שעובר אינו חוזר. "אין אבדה כאבדת הזמן".

מסכם שלמה המלך, את דברי חכמתו ועצותיו המעשיות לחיים בספר קהלת ואומר: "סוף דבר, הפל נשמע: אֶת-הַאֲלֹקִים יֵרָא וְאֶת-מִצְוֹתָיו שְׁמֹר, כִּי-זֶה כָּל-הָאָדָם". זה כל האדם. נקודה. אין זה משנה האלו הצלחות הצלחות, כמה כסף הרווחת, מה אכלת ועל מה ישנת, באיזו עבודה עבדת. הכל תפל, הכל שולי. את האלוקים ירא ואת מצוותיו שמור - זה כל האדם.

ובשורה התחתונה אם זכית בחיים שלך לעשות את רצון ה' - יעלית על הרכבת הנכונה, החיים שלך מיצו את מטרותם. ואם לא...עדיין לא מאוחר לשנות...

עם מות שרה, עוברת התורה לתיאור מפורט של בחירתה והבאתה של רבקה להיות לאשת יצחק. אברהם מבקש מעבדו הנאמן: לך, אליעזר, לארם נהריים, והבא משם אישה לבני, אישה לעם ישראל. אליעזר מגיע אל ארם נהריים, אל עיר נחור, הוא מברך את עשרת הגמלים, "מחוץ לעיר אֵל בְּאֵר הַמְּיָם, לְעֵת עֲרָב, לְעֵת צֵאת הַשְּׂאֵבֹת" ונושא תפילה:

"וַיֹּאמֶר—ה' אֱלֹקֵי אֲדֹנָי אֲבֹרְהָם, הַקְּרָה-נָא לִפְנֵי הַיּוֹם; וְעֲשֵׂה-חֶסֶד, עִם אֲדֹנָי אֲבֹרְהָם... וְהִיָּה הַנְּעַר, אֲשֶׁר אָמַר אֵלָיָה הַיּוֹם-נָא כְּדָךְ וְאֶשְׁתָּהּ, וְאָמְרָה שְׂתָהּ, וְגַם-גִּמְלִיף אֶשְׁכָּה--אֵתְּהָ הַכֹּחֶת, לְעַבְדְּךָ לִיצְחָק, וְבָה אֲדַע, כִּי-עֲשִׂיתָ חֶסֶד עִם-אֲדֹנָי." (כ"ד, י"ב-י"ד)

אליעזר פונה אל ההשגחה העליונה ומבקש שהקב"ה יזמן לו את הנערה המיועדת ליצחק. תפילה כזו הפורצת מעומק הלב ומבוססת על האמונה והביטחון בבורא עולם פועלת ישועות!

"וַיְהִי-הוּא, טָרַם פְּלֶה לְדַבָּר, וְהִנֵּה רְבֵקָה יֹצֵאת... וְכַדָּה, עַל-שְׂכָמָה... (כו, טו)

עד כמה אפשר למשוך ישועה ורחמים בכח האמונה והביטחון בבורא העולם - נראה מהסיפור הבא ששמע הגאון ר' יצחק שבדרון מפי רבי שמואל הומינר זצ"ל. אביו, העיד בפניו על אמיתות הסיפור וביקש ממנו להפיצו בישראל, למען ידעו ויכירו הכול את גודל כוחה של אמונה תמימה ותפילה.

דממת הקודש ששררה תדיר בחדר לימודו של גאון הדורות, רבי עקיבא אייגר זיע"א, הופרה בבת אחת לקול ח; ריקה פתאומית של דלת הבית הנפתחת. הרב, שהיה בעיצומה של כתיבת אחת מתשובותיו הגאוניות, הרים את עיניו מן הספר, הרפה ידו מן הקולמוס ופנה לראות מי הוא הנכנס. בפתח הבית עמד אדם, מנכבדי הקהילה כשפניו אפורות ממתח ודאגה. הרב הושיבו, הרגיעו ופנה לשמוע את אשר בפיו:

"כבר תקופה ארוכה שאני חש במיחושים שונים", החל היהודי בתיאורו המר, "הלכתי לטובים שברופאים, אולם הללו נלאו מלהבין את הגורם לכאבתי. בתקופה האחרונה התגברו מכאובי ללא נשוא, על כן שמתי פעמיי לעיר הבירה, למרפאתו של רופא מפורסם ביותר. לאחר שעברתי אצל הרופא בדיקה מקיפה, הוא נאלץ לבשר לי כי מחלה אנושה ביותר מקנת בגופי, ולרוב צערו אין הוא מכיר תרופה שעשויה להועיל לה.

'איני יודע עוד כמה זמן נותר לך לחיות', אמר לי הרופא, 'אולם בכל מקרה אין מדובר ביותר משבועות ספורים'. שבור ורוצץ יצאתי ממרפאתו. קשה היה לי לעכל את הדיעה שנפלה עלי כרעם ביום בהיר, ובעת שעשיתי את דרכי חזרה לביתי, כבר השלמתי בלבי עם העובדה שתוך ימים או שבועות, עומדים בניי הקטנים לצעוד אחר מיטתי בבכי, ללא משען ומענה. אלא שאז עלו לפני דברי חז"ל במסכת ברכות (י יא): 'אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים'. החלטתי לפנות לביתו של גדול הדור, אולי יפעל במרומים ישועה עבורי."

"אנא!", סיים האיש את דבריו כשדמעות בעיניו, "יעתיר נא רבנו שאזכה לרפואה שלמה מעל לדרך הטבע, כי יקרה יד הרופאים מלהושיע ליי". דבריו של האיש הכאיבו מאוד לליבו הרחום של הרב, "אעתיר בעדך בכל כוחי", הוא אמר, "אך בד בבד אנסה גם להשתדל בדרכי הטבע. כי מי יודע, אולי התרופה לחוליך נמצאת במקום מסוים שטרם הגעת אליו?!"

מעודת יצא האיש מן הבית, סמוך ובטוח היה, כי בסי"ד יעתיר הרב בעדו בתפילותיו, וימשוך עליו ישועה בברכותיו, ומשמים יסייעו ויחישו לו רפואה. עבר כמה ימים שבמהלכם לא הרפה הגאון מלהתפלל ולהשתדל בעד החולה. והנה, בבוקר בהיר נפוצה השמועה המפתיעה, בקרב בני העיר פוזנא, כי במסגרת מסעותיו בחוצות הממלכה - מתעתד המלך לבקר בעירם. השמועה גרמה להתרגשות רבה בקרב התושבים. הרשויות מצידן פתחו במבצע תברואה זריז שכלל ניקיון וצחצוח רחובות העיר, נטיעת עצים ושיפוץ גינות הנוי. המקהלה המקומית פצחה בסדרת חזרות מהירות, והכול היו דרוכים לקראת הרגע ההיסטורי.

מה רבה הייתה הפליאה כשהבחינו כמה ממתפללי בית הכנסת בגאון ישראל, רבי עקיבא איגר, המתעניין אצל מקורביו על סדרי המסע, על הרכב הפמליה ועל עוד אי אלו עניינים הקשורים בהגעת המלך. "ממתי מתעניין גדול הדור בנושאים שכאלו!?!?" תהו בקול. אך איש לא ידע, כי לא החגיגות הן שעניינן, ולא רצונו העז לסייע לאותו יהודי אומלל. כך, לאחר מאמץ רב, הצליח רבי עקיבא איגר לגלות כי רופאו האישי של המלך מתלווה אף הוא למסע. על היה זה רופא של מה בכך. רופא זה, מלבד חכמתו ומומחיותו הרבה בתורת הרפואה, היה בעל גישה בלתי מוגבלת לכל ספרי הרפואה, ואל לשכתו הגיעו מידי יום כל חידושי הרפואה שהתחדשו בממלכה. אשר על כן הוא האדם המתאים לשאול את פיו האם קיימת תרופה למחלה הנדירה. הגיע היום הגדול, ולקול תרועת חצוצרות נכנסה מרכבתו של המלך. המוניים נדחקו בצדי הרחוב כדי לראות את שיירת המרכבות ההדורה, ואולי אף לראות את פני המלך. בינות להמון נדחק רבה של פוזנא, רבי עקיבא איגר, כשהוא תר בעיניו אחר המרכבה שבתוכה יושב הרופא הדגול. משהבחין בה, מיהר לאותת לרכב כי דבר לו אלו. המרכבה נעצרה, והרב מיהר לעלות עליה. הרופא הקשיב בהדרת כבוד לרב שגאו הפנים, אולם נאלץ להשיב את פניו ריקם. גם הוא תר רבות אחר תרופה למחלה זו, אולם העלה חרס בידו. "ואם המלך בכבודו ובעצמו יחלה חלילה במחלה זו?" הפתיע הגאון את הרופא המהולל בשאלה, והרופא שקע בהרהורים. לאחר דקות אחדות התנער מהרהוריו ואמר: "אומר לרב את האמת, קיימת רפואה אחת בדוקה ויעילה למחלה זו, אולם כמעט ואין דרך להשיגה.

בעומק המדבר, מצויה ציפור נדירה ביותר, שברשה משמש רפואה למחלה זו. אך דא עקא, כי קשה עד מאוד לתפוסה: בדרך למקום גידולה אורבות סכנת מוות, וכדי להתגבר עליהן נדרש ליווי של פלוגת חיילים מאומנת. אילו חלילה, זקוק היה המלך לתרופה, בוודאי לא היה חוסך מעצמו כל הוצאה וטרחה עד שהיה משיגה, אך לאדם מן השורה אין כל סיכוי להגיע אל הציפור. לפיכך מתחילה לא ראיתי לנכון לספר לך על רפואה זו."

מנקודת מבטו של גוי הייתה זו מסקנה נכונה. אולם רבי עקיבא איגר, באמונתו היוקדת, נשא אף וחומר בעצמו: אם למלך בשר ודם יש אפשרות להשיג את הציפור, על אמת כמה וכמה מלכי הממלכה הקב"ה.

נפרד הרב מן הרופא בברכה, ומיהר להשתגר בחדרו. ספון בין הכתלים ספוגי התורה והחסד, עמד והתפלל בדמעות שליש לבורא העולם כי יואיל לשלוח רפואה לחולה פלוני בן פלוני. זמן מה לאחר מכן, נשמע לפתע קול חבטה בגג הבית. בני הבית עלו בבהלה אל הגג, ולנגד עיניהם נגלה עוף גדול ומשונה שכמוהו לא ראו מעולם. העוף היה פצוע ונגער יכולת תעופה. בכוחות משותפים הורידוהו אל הבית.

הרב ששמע על הענין לא היה מופתע. על אף שלא ידע בבירור כי לעוף זה התכוון הרופא, סמוך ובטוח היה בכוחה של תפילה. הוא הורה לבני ביתו לבשל את העוף במרק ולתת ממנו לחולה קמעא קמעא. תוך כמה ימים החל מצבו של החולה להשתפר, וכעבור זמן לא רב שב לאיתנו, ויהי לפלא.

בציוריו של רבי עקיבא איגר גזנו בני ביתו את נוצות העוף למשמרת, וכעבור כמה שנים כששוב חלף במקום רופאו האישי של המלך, והנוצות הוצגו לפניו, נפער פיו בתדהמה, ואישר שאכן, אלו הן נוצותיו של אותו עוף נדיר. שבו וסיפר זאת לרב בהתפעלות, אך הרב לא התפעל כלל ועיקר, ואמר: "לא למטרה זו הוריתי לכם לשומרו, כי אם למען ידעו דורותיכם, ויכירו בגודל כוחה של תפילה שנובעת ממעמקי הלב." (יתבוננו, ר"ה תשע"ז)

קוראים נכבדים, **כולנו** מגויסים כעת למלחמת ה' בעמלק. על פי תורה כהלכה, גם כאלו שלא מגויסים בחזית ומצויים בעורף חייבים במלחמת עמלק. כיוון שרוב בני ישראל בעורף אין נשק ממש כלשהו מלבד תפילה, עליהם ללמוד כיצד להשתמש בכוח זה ולהילחם. כלי הנשק שלנו בעורף הם אמירת ספר **התהילים**, מבוגרים, אנשים ונשים, נערים וילדים כאחד, ואמירת שמות הקודש כדברי גדול הלוחמים דוד מלך ישראל חי וקיים (תהילים כ"ח - ל):

"אֵלֶּה בְּרַבֵּי, וְאֵלֶּה בְּסוּסִים; וְאֶנְחִנּוּ, בְּשֵׁם-ה' אֱלֹהֵינוּ נִזְכִּיר. מֵהַ, כָּרְעוּ וְנִפְלּוּ; וְאֶנְחִנּוּ קַמֵּנוּ, וְנִתְעוֹדֵד. ה' הוֹשִׁיעָה: הַמֶּלֶךְ, יַעֲנֵנוּ בְיִום-קְרָאנוּ."

מספר הרב מ. ל. שליט"א, בוגר אחד הקיבוצים שהותקפו בשמחת תורה על ידי מחבלי החמאס ימ"ש: "גדלתי בקיבוץ. הקב"ה ריחם עליי, וגיליתי את האמת. היינו כמה חברים שחזרו בתשובה, ואיתנו היה עוד חבר שהיה לו כבוד למסורת, אבל הוא נשאר כמו שהוא.

וכך הוא סיפר לי מה שעבר עליו בשעות הטבח: "התעוררתי מוקדם בבוקר ושמעתי את האזעקות, ואחריהן את קולות הנפץ והיריות. הבנתי שהתחילה ומלחמה, וכחבר בכיתת כוננות, לקחתי את הנשק, ולפני שיצאתי עמדתי ליד המזוזה ואמרתי 'שמע ישך'אל, ה' אלקינו, ה' אֶלֶּה: זה מה שידעתי וזה מה שביקשתי, שהקב"ה יעזור לי. רק הוא יכול. הייתי בטוח שהוא יהיה אתי. הודעתי לחברי הכוננות שאני אאבטח את האזור מחצר ביתי, שהוא האחרון בקיבוץ, וניצב סמוך לגדר. אני יוצא ורואה טנדר של החמאס, ממנו יורדים שנים עשר מחבלים, והם מתחילים לחתוך את הגדר. מיד הזעקתי חבר שיעזור לי לעצור אותם. זה היה נורא. רחפנים מעל הראש, אש באוויר, ואני צריך בלום חיות אדם שכל המטרה שלהן היא להרוג.

אבל ידעתי רק דבר אחד: **אני לא יכול כלום, אבל בורא עולם יכול הכל.** 'הקב"ה, אתה אתי'. זה מה שאמרתי כל הזמן כשלחצתי על ההדק. ברוך ה', חיסלנו אותם."

וכך המשך החבר היה אומר לי: "אני לא גיבור. זה לא אני. זה הקב"ה." לאורך כל השיחה הוא אומר 'ברוך ה', ברוך ה'". זו השפה החדשה שלו. אף פעם עד עכשיו לא שמעתי אותו מדבר כך. אמונה. זה מה שהציל אותנו.

בדורנו אנשים רגילים שלא להתבונן. לא מעיינים במה שעובר עליהם, נשטפים במרוץ החיים ולא מסתכלים אחורה לראות מה קרה. אבל מי שכן מתבונן, מי שמתכל על הפרטים הקטנים ולא מתעלם, מגלה שעם כל ההסתר פנים הנורא הזה שהיה בשמחת תורה, היו גם הרבה מאוד מצבים של גילוי השגחתו יתברך באופן שאי אפשר לתאר.

"ויען לבן ובתואל ויאמרו, מה יצא הדבר; " (כ"ד, נ"ו)
בפרשת חיי שרה התורה מאריכה ומספרת בפרטי פרטים כיצד מצא אליעזר עבד אברהם את רבקה כאישה ליצחק, ולאחר מכן חוזרת ומספרת את אותם פרטים כשהפעם אליעזר אומר אותם לבתואל ולבן.
על כך אומר רש"י: "אמר רבי אחא: יפה שיחתן של עבדי אבות לפני המקום מתורתן של בנים, שהרי פרשה של אליעזר כפולה בתורה, והרבה גופי תורה לא נתנו אלא ברמזיה."

ופירושו חכמים: את כל כוחו, ריכוז אברהם אבינו במאמץ לגרום לכל באי עולם להאמין ולהאזין את ה' יתברך, וכך גם ללימד את אליעזר עבדו, וכשאליעזר מדבר עם בתואל ולבן שהיו שקועים בעבודה זרה, הוא מספר להם בלשונו "וַיֵּבֶא הַיּוֹם, אֶל-הָעֵינָי; וְאָמַר, ה' אֱלֹהֵי אַדְנִי אֲבָרְכֶם, אִם-יִשְׁפָּץ-יָדַי מִצֵּלֵיךְ דְּרַבְיָא... וְאָקֵד וְאִשְׁתַּחֲוָה, לָהּ; וְאֲבָרַךְ, אֶת-ה' אֱלֹהֵי אַדְנִי אֲבָרְכֶם, אֲשֶׁר הִנְחֵנִי דְרַבְיָא אַמְת..."

לשון זו, של אמונה ברורה בבורא יתברך, מביא את בתואל ולבן ממעמקי העבודה הזרה להם סוגדים לומר: **"ויען לבן ובתואל ויאמרו, מה יצא הדבר... ויהי אשה לבן-אדניך, פאָשר דָּבַר ה'."**

ואת דרך האבות ממשך יוסף שמוצא מהבור במצרים ועומד לפני פרעה שהיה בשיא הכפירה, ובאמונה שלמה אומר לו: **"בַּלְעָדִי: אֱלֹהִים, יַעֲנֵה אֶת-שְׁלוֹם פְּרַעֲה... וַיֵּאמֶר יוֹסֵף אֶל-פְּרַעֲה... אֶת אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עֲשָׂה, הִגִּיד לְפָרַעֲה... וְעַל הַשָּׁנוֹת הַחֲלוּם אֶל-פְּרַעֲה, פְּעַמִּים--כִּי-נִכְוֶן הַדָּבָר מֵעַם הָאֱלֹהִים, וּמִמֶּהָ הָאֱלֹהִים לַעֲשׂוֹתוֹ... וּמְבִיא אֶת פְּרַעֲה לומר: "וַיֵּאמֶר פְּרַעֲה, אֶל-עַבְדָּיו: הֲנִמְצָא כְּזֶה--אִישׁ, אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ... על כן: יפות שיחות כאלה לפני ה' יתברך שמביאות את שומעיהם לדבר דברי אמונה.**

"וַיֵּאמֶר אֶל-הָעֶבֶד, מִי-הָאִישׁ הַלֵּזֶה הַלֵּזֶה בְּשָׂדֶה לְקִרְאָתֵנוּ, וַיֵּאמֶר הָעֶבֶד, הוּא אַדְנִי; וַתֵּקֶחַ הַצִּעִיף, וַתַּתְּכֶסּוּ." (כד, סה)

כאשר ראתה רבקה מרחוק את יצחק, בעלה לעתיד, היא התכסתה בצעיף, **"וַתֵּקֶחַ הַצִּעִיף, וַתַּתְּכֶסּוּ..."** רש"י מסביר את הצד הדקדוקי של המילה "וַתַּתְּכֶסּוּ" - "ולשון ותתפעל, כמו ותקבר, ותשבר".
ידוע שהו"ל מדברים איתנו לעיתים בסימנים, ולכן עלנו לשאול:

מדוע בחר רש"י בשתי דוגמאות אלה דווקא?
הסביר **האדמו"ר הזקן מסדיגורא**: מפני שהיתה זו העת שבה עמד יצחק לשאת את רבקה לאישה.

שלוש פעמים בימי חייו נמצא האדם במרכז העניינים: כאשר הוא נולד, הכל מכרכרים סביב. כאשר הוא מתחתן, הכל שמחים אתו בשמחתו. וכאשר הוא נפטר, הכל מלווים אותו.

בעת היוולדו, הכל מכרכרים סביבו, אבל הוא אינו מבין מאומה, והיותו במרכז העניינים אינה מעלה ואינה מורידה עבורו מאומה.
בעת פטירתו, הכל מלווים אותו, אבל הוא אינו חש במאומה.

ברם, ביום חופתו, יכול האדם להרגיש גאווה, הכל רוקדים סביבו והכל שמחים איתו, ועקב הימצאו במרכז השמחה וההתעניינות – יכול שיתגאה, וחלף החדווה – יתנשא!

יום החופה הוא רק ביטוי להצלחה העלולה לסחרר את ראשו של אדם, והפתרון הוא להיזכר במעגל החיים, שכשם שאדם בא לעולם כך הוא ייפרד מן העולם. ולכן, התרופה למניעת גאוות החתן והכלה, היא להיזכר ביום הלידה, וביום הפטירה, והכל נכנס לפרופורציה.

לפיכך הביא רש"י שתי דוגמאות אלה: ותיקבר – קבורה; "ותישבר" – לידה, לשון יושבת על המשבר, לרמוז, שרבקה זכרה היטב את תפקידה בעולם, וגם בשעת שמחה גדולה לא גאה ליבה. (ותן חלקנו)

לעי"נ אסתר מזרחי בת יחזקאל וכתון ז"ל
ולב"ע ב' עבת ה'תש"פ. ת.נ.צ.ב.ה.

לעי"נ ר' יצחק ב"ר נסים מזרחי ז"ל
ולב"ע "ח תשרי ה'תשס"ט. ת.נ.צ.ב.ה.